

РЕШЕНИЕ

№ 123

гр. Велико Търново, 05.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ГАЛЯ МАРИНОВА
ГАЛИНА КОСЕВА

при участието на секретаря ИНА Д. СТОЯНОВА
в присъствието на прокурора С. Г. Ц.
като разглежда докладваното от ГАЛЯ МАРИНОВА Въззивно гражданско дело № 20234000500046 по описа за 2023 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение второ ГПК –въззивно обжалване.

С Решение № 226/24.11.2022 година по гр. д. № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово е отхвърлен предявен от Г. В. В. против Окръжен съд Велико Търново иск по чл. 2в, ал. 1, точка 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 120 000 лева от нарушено право по чл. 6, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи от осъществявана от ответника правораздавателна дейност по в. гр. д. № 809/2019 година по описа на Окръжен съд Велико Търново.

В законния срок е постъпила въззивна жалба от Г. В. В. против Решение № 226/24.11.2022 година по гр. д. № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово. Във въззивната жалба се изтъква, че първоинстанционният съдебен акт е постановен при съществени нарушения на съдопроизводствените правила; в разрез с материалноправните норми и фрапиращи противоречия; при непълно интерпретиране и дефицит на изясняване на фактическата обстановка, на доказателствата по случая; не съответства на законите и международните правни норми, част от законодателството на Република България,

ратифицирани по надлежния ред и в сила за правораздавателните органи в страната. Същият е необоснован. Съставът на Окръжен съд Габрово е лишил Г. В. В. от възможността да опровергае спорните фактически обстоятелства с относими способности и доказателства, което е ограничило в значителна степен възможността и правото на жалбоподателя да защити обективно и адекватно своята теза, да обори становището на ответника съобразно изискванията на закона. При формиране на вътрешното си убеждение първостепенният съд е игнорирал действителното съдържание на наведените от Г. В. В. доказателства – лишил го е от някои от тях, вследствие на което приетите фактически положения не намират опора в доказателствата, събрани в хода на съдебното дирене – същите са произволни. Паралелно с това при решаване на спора съставът на Окръжен съд Габрово не е взел предвид основни положения от практиката на Върховния съд, Върховния касационен съд при постановяване на съдебни актове по дела от този род, не е съобразил и правоприлагащите европейски стандарти.

Направено е искане да се отмени Решение № 226/24.11.2022 година по гр. д. № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово и да се постанови друго такова въз основа на обективно, всестранно и пълно изследване на обстоятелствата по делото, които дават основание за уважаване на предявения иск.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е депозиран отговор на въззивната жалба от Окръжен съд Велико Търново, в който се развиват съображения за нейната неоснователност.

В законния срок е постъпила въззивна жалба от адвокат Н. К. – служебен защитник на Г. В. В., против Решение № 226/24.11.2022 година по гр. д. № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово. Във въззивната жалба се сочи, че атакуваното решение е постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила, в разрез с материалноправните норми, противоречи съществено на събраните доказателства. От съдебния акт не става ясна причината за отхвърляне на претенцията. Г. В. В. е лишен от възможността да опровергае спорните фактически обстоятелства, визирани в отговорите на Окръжен съд Велико Търново. Писмените доказателства не са ценени в тяхната съвкупност. Неправилно не са кредитирани показанията на свидетеля В. В.. Решаващият състав не е съобразил практиката на Върховния касационен съд при разглеждане на дела от този род, приложимите европейски правоприлагащи стандарти, извлечени от съдебните актове на Европейския съд по правата на човека. Необосновано не са допуснати поискани от Г. В. В. и неговия служебен адвокат свидетел, съдебнопсихологична и психиатрична експертиза с оглед предмета на спора и претърпените от жалбоподателя (ищец пред първостепенния съд) неимуществени вреди.

Направено е искане да се да се отмени Решение № 226/24.11.2022 година по гр. д. № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово и да се постанови друго такова въз основа на обективно, всестранно и пълно изследване на обстоятелствата по делото, които дават основание за уважаване на претенцията.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е депозиран отговор на въззивната жалба от Окръжен съд Велико Търново, в който се развиват доводи за нейната неоснователност.

В съдебно заседание пред Апелативен съд Велико Търново не се е явил представител на Окръжен съд Велико Търново.

Представителят на Прокуратурата на Република България смята, че жалбата е неоснователна.

Апелативен съд Велико Търново, след като разгледа жалбите, обсъди доводите на представителите на страните, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на решението, съобразно правомощията си, приема за установено следното:

Производството по гр. д № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово е образувано въз основа на предявен от Г. В. В. против Окръжен съд Велико Търново иск с посочено правно основание чл. 2в, ал. 1, точка 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 120 000 лева.

В исковата молба се излага, че е налице „отказ от правосъдие“ по в. гр. д. № 809/2019 година по описа на Окръжен съд Велико Търново – близо две години след предявяване на претенцията Г. В. В. не е бил редовно призован; не е участвал лично или чрез процесуален представител в производството по делото; не е информиран от решаващия съд за резултатите по делото. Г. В. В. е сезирал Окръжен съд Плевен, който е изпратил делото по компетентност на Окръжен съд Велико Търново. Ищецът смята, че Окръжен съд Велико Търново не е бил компетентен да разгледа подадената от него жалба против действия на частен съдебен изпълнител. Близо две години ищецът е лишаван от възможност да получава минимални средства по партидата си в Затвора Плевен, тъй като същата е запорирана от съдебен изпълнител. Г. В. В. изтърпява доживотна присъда лишаване от свобода при строг режим. Той няма възможност да полага труд; при посочените условия е възпрепятстван да получава по личната си сметка и малкото парични средства, дарени от негови близки. По този начин на Г. В. В. са нанесени тежки психоемоционални травми, той е лишен от възможността да поддържа санитарния минимум за своята издръжка и физическо оцеляване (бил е лишен от възможността да си закупува минималния базов хранителен пакет – плодове, зеленчуци, основни храни), лекарствени препарати. В края на втората година Г. В. В. разбрал какъв е изхода по в. гр. д. № 809/2019 година на Окръжен съд Велико Търново. Около две години той лично почувствал върху себе си отказа на компетентния съд да се произнесе по неговата жалба. Изложеното довело до тежка психоемоционална травма, отразило се на психиката на Г. В. В.. Психоемоционалният статус на ищеца е допълнително усложнен, тъй като в продължение на дванадесет години изтърпява наказание лишаване от свобода без право на замяна. Г. В. В. не е инициирал процедурата по чл. 8, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, тъй като е пропуснал регламентирания в закона срок.

Направено е искане съдът да постанови решение, с което да осъди Окръжен съд Велико Търново да заплати на Г. В. В. сумата 120 000 лева – обезщетение за неимуществени вреди за времето от 15.07.2019 година до момента на депозиране на исковата молба, ведно със законната лихва от датата на завеждане на иска до окончателното изплащане на сумата.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е депозиран отговор на исковата молба от Окръжен съд Велико Търново, в който се излагат съображения за неоснователност на претенцията.

С писмени становища Административният ръководител-председател на Окръжен съд Велико Търново оспорва иска.

Пред първостепенния съд представителят на Прокуратурата на Република България изразява становище за неоснователност на претенцията.

Възивната инстанция като прецени всички събрани по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност направи следните фактически и правни изводи:

Решение № 226/24.11.2022 година по гр. д. № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово е валидно и допустимо.

С оглед на изложените в исковата молба, уточняващата молба обстоятелства и направеното искане, съдът смята, че предявеният от Г. В. В. против Окръжен съд Велико Търново иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е с правно основание чл. 2в, ал. 1, точка 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно разпоредбата на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди държавата отговаря за вредите, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз. Предвидената в Закона за отговорността на държавата и общините отговорност за вреди е безвиновна и за чуждо противоправно поведение; подчинява се на установените принципи на деликтната отговорност по чл. 45 и следващи от Закона за задълженията и договорите. При предявен иск с правно основание чл. 2в от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, причинени от съществено нарушение на правото на Европейския съюз, съответно приложение следва да намерят точка 2 от Постановление на Пленума на Върховния съд № 8/1959 година; точка 1 от Постановление на Пленума на Върховния съд № 4/1968 година – отговорността за непозволено увреждане по чл. 45 от Закона за задълженията и договорите се поражда при наличие на причинна връзка между противоправното и виновно поведение на деца и настъпилите вреди; причинната връзка трябва да се докаже от ищеца във всеки конкретен случай. Държавата отговаря за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането (чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди). Вредата е пряка, когато следва закономерно от неизпълнението на определени задължения, и е непосредствена в случаите, при които противоправният резултат директно предпоставя вредата без намесата на други фактори на въздействие (Решение № 449/17.06.2009 година по гр. д. № 3696/2007 година, IV

г. о.). Причинната връзка е зависимост, при която деянието е предпоставка за настъпването на вредата, а тя е следствие от конкретното действие или бездействие на делинквента. Необходимо е деянието да е условие, без което вредата не би настъпила. Деянието е необходимо условие за настъпване на вредата в хипотезата, при която при мислено изключване на поведението на делинквента тя не би настъпила. В случай, че вредата би настъпила в сферата на едно лице и при неосъществяване на деянието, липсва причинна връзка. Вредата следва обективно, необходимо, закономерно да произтича от деянието, както и да не е негово случайно следствие. Вредите, които са последица не на неизпълнението, а на други фактори, прекъсващи причинната верига, са косвени. Наличието на такава връзка е в доказателствена тежест на ищеца, който трябва да я установи при условията на пълно и главно доказване. Съществуването на причинно-следствена връзка е елемент от фактическите състави, с които законът свързва отговорността на държавата по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. При неустановяване на такава връзка обезщетение не се дължи. Наличието на пряка причинна връзка между нарушението и претърпяната от частноправните субекти вреда е изведено в практиката на Съда на Европейския съюз като една от материалноправните предпоставки за ангажиране на извъндоговорната отговорност на държавите членки за вреди, настъпили вследствие нарушения на правото на Европейския съюз (решения на Съда на Европейския съюз по [съединени дела C-6/90 и C-9/90](#); [C-46/93](#) и [C-48/93](#); [C-224/01](#), [C-5/94](#), [C-224/01](#), [C-160/14](#) и други).

На 22.07.2019 година Г. В. В. е сезирал Окръжен съд Плевен с жалба против действия на частен съдебен изпълнител И. Ц., с район на действие – Окръжен съд Велико Търново. По разпореждане на Заместник на административния ръководител-председател на Окръжен съд Плевен с Писмо с изх. № 3911/29.07.2019 година жалбата е изпратена на частен съдебен изпълнител И. Ц., с район на действие – Окръжен съд Велико Търново, за администриране, окомплектоване с делото и изпращане на компетентния съд – Окръжен съд Велико Търново. Жалбата е постъпила в Окръжен съд Велико Търново на 29.08.2019 година и въз основа на същата е образувано в. гр. д. № 809/2019 година по описа на Окръжен съд Велико Търново.

С Решение № 501/6.12.2019 година по в. гр. д. № 809/2019 година на Окръжен съд Велико Търново, постановено в закрито заседание, е оставена без уважение Жалба № 019948/31.07.2019 година на Г. В. В. против действия на частен съдебен изпълнител И. Ц. по изпълнително дело № 1149/2018 година по налагане на заповед върху вземанията за трудово възнаграждение, на всички бъдещи вземания, изплащани от администрацията на Затвора Плевен, МП, ГДИН, както и на всички записи, които получава Г. В. В., като неоснователна. В решението е отразено, че не подлежи на обжалване.

Обжалването на действията на съдебния изпълнител е регламентирано в Глава тридесет и девета – Защита срещу изпълнението, Раздел I – Обжалване на действията на съдебния изпълнител, от ГПК. В чл. 436, ал. 1 от ГПК е визирано, че жалбата се подава чрез съдебния изпълнител до окръжния съд по мястото на изпълнението. Жалбите, депозиран

от страните, се разглеждат в закрито заседание, освен когато трябва да се изслушат свидетели или вещи лица (чл. 437, ал. 1 от ГПК). Съдът разглежда жалбата въз основа на данните в изпълнителното дело и предоставените от страните доказателства (чл. 437, ал. 3 от ГПК). Решението не подлежи на обжалване (чл. 437, ал. 4 от ГПК).

Съгласно чл. 6, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи всяко лице при определяне на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона.

Правото на справедлив процес е въведено като принцип с разпоредбите на чл. 6, § 1 от Конвенцията за правата на човека и основните свободи, чл. 47, ал. 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Понятието „безпристрастност на съда“ съобразно практиката на Съда на Европейския съюз ([Решение от 19.11.2019 г. по съединени дела C-585/18, C-624/18 и C-625/18](#)) визира еднаквата му отдалеченост от страните по спора и от съответните им интереси с оглед предмета на спора; този аспект изисква запазването на обективност и липса на всякакъв интерес от изхода на спора извън строгото прилагане на правната норма. Национална разпоредба, съгласно която произнасянето по спор, в който правният субект изтъква, че са нарушени негови права, произтичащи от норми на правото на Европейския съюз, е от изключителната компетентност на определен орган, който не отговаря на изискванията за независимост и безпристрастност, произтичащи от чл. 47 от Хартата на основните права на европейския съюз, би лишила заинтересованото лице от всякакви ефективни правни средства за защита по смисъла на този член и на чл. 9, § 1 от Директива 2000/78 и би била в разрез с основното съдържание на правото на ефективни правни средства за защита, закрепено в чл. 47 от Хартата на основните права на европейския съюз.

От данните по в. гр. д. № 809/2019 година на Окръжен съд Велико Търново е видно, че по изпълнителното дело е посочен адрес на Г. В. В. в село Арбанаси, *****. Молбата за изпълнение се подава до съдебния изпълнител, в чийто район се намират постоянният или настоящият адрес или седалището на длъжника (чл. 427, ал. 1, т. 5 от ГПК). При насочване на изпълнението към парични вземания на длъжника от трето задължено лице с постоянен адрес или седалище в друг съдебен район, изпълнителното дело не се препраща (чл. 427, ал. 3 от ГПК). Жалбата срещу действията на съдебния изпълнител се подава до окръжния съд по мястото на изпълнението (чл. 436, ал. 1 от ГПК). Жалбата на Г. В. В. против действията на частен съдебен изпълнител по налагане на заповед за задържане е разгледана от местно и родово компетентния съд – Окръжен съд Велико Търново. Доводите на Г. В. В., че Окръжен съд Велико Търново не е бил компетентен да разгледа депозираната от него жалба, са несъстоятелни.

Съобразно чл. 121, ал. 3 от Конституцията на Република България разглеждането на делата във всички съдилища е публично, освен когато законът предвижда друго. В чл. 132, ал. 2 от Закона за съдебната власт е посочено, че публичността на съдебния процес

може да се ограничава само със закон. В случая Г. В. В. е депозирал жалба против действията по изпълнително дело № 20188960401149 по описа на частен съдебен изпълнител И. Ц., с район на действие – Окръжен съд Велико Търново, в качеството си на длъжник. В съответствие с чл. 437, ал. 1 от ГПК съставът на Окръжен съд Велико Търново е разгледал жалбата на Г. В. В. в закрито заседание и със съдебния акт се е произнесъл по същество. Съставът на Окръжен съд Велико Търново не е нарушил правото на защита на Г. В. В., тъй като не се е налагало провеждане на открито съдебно заседание, в което да се събират доказателства. Разпоредбата на чл. 437, ал. 1 от ГПК не противоречи на чл. 6 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. По в. гр. д. № 809/2018 година на Окръжен съд Велико Търново не е извършвана същинска правораздавателна дейност (не се решава спор между ищец и ответник по искова молба), а единствено е проверена законосъобразността на действията на съдебния изпълнител – решението на съда разрешава процесуалноправен спор и не формира сила на пресъдено нещо по материалноправен спор. В практиката на Европейския съд по правата на човека се приема, че Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи не винаги изисква публично разглеждане на делото и устно изслушване на страната, независимо от естеството на решаваните въпроси. Във всеки отделен случай формата на публичност на съдебния акт, съответно на съдебното производство според вътрешното право на държавата членка следва да се преценява с оглед особеностите на конкретното производство и при отчитане на преследваната с чл. 6, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните права цел – да се осигури: надзор на обществеността над дейността на съдебните органи, за да се гарантира правото на справедлив и лишен от произвол процес; възможност на страната да защити своите права и интереси чрез изразяване на становище по делото (един от основните принципи, на които е изградено демократичното общество). В случая Г. В. В. е депозирал жалба против действията на частен съдебен изпълнител, разглеждана от състава на Окръжен съд Велико Търново по същество по предвидения от закона ред. Решението по в. гр. д. № 809/2019 година на Окръжен съд Велико Търново не страда от порок, отразяващ се на неговата валидност и допустимост – постановено е по повод подадена жалба от Г. В. В., в рамките на правораздавателната дейност на съда. Не е налице противоправно действие/бездействие на съдии от състава на Окръжен съд Велико Търново, изразяващо се в неразглеждане в открито съдебно заседание на жалбата на Г. В. В. против действията на частния съдебен изпълнител. Г. В. В. може да е възприел действията на съдиите от състава, постановил съдебния акт по в. гр. д. № 809/2019 година на Окръжен съд Велико Търново, като насочени против неговите чест и достойнство, нарушаващи правата му, но това не обуславя противоправност в поведението на съдиите от състава на Окръжен съд Велико Търново. Касае се за субективно преживяване на Г. В. В., отражение на личния мироглед и ценностната система на посоченото лице, но те съществуват изцяло в неговото съзнание. Обезщетение за деликт по чл. 2в от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди не може да се присъди при липса на противоправно поведение на съдии от състава на Окръжен съд Велико Търново.

Съдът връчва на страните препис от актовете, които подлежат на самостоятелно

обжалване (чл. 7, ал. 2 от ГПК). С решението по в. гр. д. № 809/2019 година на Окръжен съд Велико Търново жалбата на Г. В. В. против действията на частния съдебен изпълнител е разгледана по същество; същото не подлежи на обжалване и препис от него не се връчва на страните. Липсва нарушение от страна на служители на Окръжен съд Велико Търново във връзка с неизпращането на препис от решението след неговото постановяване на Г. В. В..

От данните по делото не се установява наличие на основание за отстраняване на съдиите от състава на Окръжен съд Велико Търново, постановил Решение № 501/6.12.2019 година по в. гр. д. № 809/2019 година на Окръжен съд Велико Търново, от разглеждане на делото. Съобразно практиката на Европейския съд по правата на човека безпристрастността на съда се преценява от обективна и субективна страна. От гледна точка на субективния подход безпристрастността се оценява в контекста на личната предубеденост или интерес на съдията от изхода на конкретно дело. При субективния тест се приема, че личната безпристрастност на съдията следва да се предполага, докато не се установи доказателство за противното. Относно към обективния тест е заключението дали освен личното поведение на съдията има обективно съществуващи факти, които могат да предизвикат съмнение в безпристрастността на съда. Обстоятелството, че част от съдиите от състава на съда, постановил решението по в. гр. д. № 809/2019 година на Окръжен съд Велико Търново, са участвали при разглеждането на други дела, по които е страна Г. В. В., начинът, по който те са приключили, не обосновават извод за пристрастност или заинтересованост и не съответстват на посочените по-горе общоприети стандарти.

По изложените съображения, настоящият състав приема, че не е налице една от предпоставките за уважаване на предявения от Г. В. В. против Окръжен съд Велико Търново иск с правно основание чл. 2в, ал. 1, точка 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – противоправно поведение от страна на съдии или служители от състава на Окръжен съд Велико Търново, поради което не следва да се обсъждат останалите такива, тъй като те следва да се налице при условията на кумулативност. Показанията на разпитания по делото свидетел не са основание да се направи друго заключение. Предявеният от Г. В. В. против Окръжен съд Велико Търново иск с правно основание чл. 2в, ал. 1, точка 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е неоснователен и недоказан.

Крайните изводи на въззивната инстанция за иска с правно основание чл. 2в, ал. 1, точка 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди съвпадат с тези на първостепенния съд. Решение № 226/24.11.2022 година по гр. д. № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово е правилно – не е допуснато нарушение на императивни материалноправни норми от първостепенния съд, във въззивните жалби не са изтъкнати пороци, обуславящи неговата неправилност, поради което на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК следва да се потвърди. Съставът на Окръжен съд Габрово е обсъдил установените релевантни факти поотделно и в съвкупност и е направил обосновани правни изводи. Доводите на Г. В. В. и неговият служебен адвокат за допуснати от първостепенния съд нарушения на процесуалния и материалния закон, необоснованост на обжалвания съдебен акт са неоснователни и недоказани.

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, Апелативен съд Велико Търново

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 226/24.11.2022 година по гр. д. № 29/2022 година на Окръжен съд Габрово.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му при наличие на предпоставките по чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____